

## KORTE MEDEDELINGEN

### SPINSELS EN VERZINSELS

Men kan het thema 'spin' in geen enkel gezelschap aanroeren, zonder bij de aanwezigen een reactie van gruwel en afkeer op te roepen: "spinnen zijn lelijk, griezelig, geheimzinnig en giftig; hun webben zijn een ongewenste verschijning die onmiddellijk schoonmaakwoede oproept".

Wie echter bereid is zich iets meer in deze dieren te verdiepen zal er zeker door geboeid raken. Evenals planten en andere dieren zijn spinnen stuk voor stuk kunstwerken van de natuur. Het zijn uitgesproken nuttige dieren, gezien de enorme hoeveelheden insecten die zij buit maken.

Het infocentrum Van Tienhovenmolen nabij Bemelen organiseert in het voorjaar 1988 een expositie over de inheemse spinnensoorten. De expositie geeft een algemene indruk van de kenmerken, eigenschappen en levenswijze van spinnen. Teksten, tastbare materialen en een unieke kollektie fotomateriaal zullen de grens tussen waarheid en fantasie aangeven, oftewel de gruwel-ideeën en vooroordelen t.a.v. deze diergroep zoveel mogelijk relativeren. De expositie is te bezichtigen vanaf 3 april (paasweekend) t/m 10 juni tijdens de woensdag, donderdag, vrijdag en zon- en feestdagen tussen 10.00 en

17.00 uur. Een deel van de expositie is afgestemd op kinderen en schoolgaande jeugd.

In het kader van de expositie organiseert het Natuurhistorisch Museum Maastricht een spinnenpraktikum, waarbij men verschillende spinnensoorten door de mikroscoop kan bekijken. Voor meer informatie over het praktikum en de exakte data kunt u terecht bij het museum (telefoon 043-293064).

Voor meer informatie over de expositie en de hieraan gekoppelde evenementen kunt u tijdens werkdagen terecht bij het Infocentrum Van Tienhovenmolen, Gasthuis 2, Bemelen, telefoon 04407-2372.

### OEVERZWALUW-INVENTARISATIE 1988

In de afgelopen 25 jaar is met tussenpozen van soms enkele jaren onderzoek gedaan naar de populatiegrootte van de Oeverzwaluw als broedvogel in Nederland.

Het blijkt nu, dat met enkele ups en downs de Oeverzwaluw als broedvogel in Nederland zeer sterk in aantal is achteruitgegaan. Waren er in de jaren zestig nog zo'n 25.000 broedparen, in 1986 was dit aantal geslonken tot ca. 4.000 broedparen in ca. 175 kolonies.

In 1987 werden echter ca. 6.000 broedparen in ca. 230 kolonies geteld. In hoeverre deze toename van 50% een blijvende tendens is, is nog de vraag. Er zijn vele factoren die de populatiegrootte bepalen. Het is waarschijnlijk dat dit niet uitsluitend te maken heeft met het steeds meer verdwijnen van geschikte broedbiotopen, maar dat ook de overlevingskansen in de overwinteringsgebieden een zeer belangrijke rol spelen.

Aangezien er in de overwinteringsgebieden in de Sahelzone in Afrika in het zomerseizoen van 1987 minder regen is gevallen dan volgens het jaargemiddelde van de afgelopen 30 jaar normaal was, is de verwachting dat in 1988 de Oeverzwaluw opnieuw in aantal zal afnemen.

Wij achten het dan ook van het grootste belang om evenals in 1986 en 1987, ook in 1988 de broedpopulatie van de Oeverzwaluw zo nauwkeurig mogelijk te tellen cq. te inventariseren. Uw medewerking aan dit onderzoek wordt zeer op prijs gesteld. Elke medewerker en waarnemer ontvangt na afloop van het broedseizoen een verslag van het onderzoek.

Inventarisatie-kaarten met toelichting kunt u aanvragen bij; Rijksinstituut voor Natuurbeheer, t.a.v. H.N. Leys, Postbus 46-3956, ZR Leersum.

## BOEKBESPREKINGEN

### BEGRAZING IN DE NATUUR

J. DE BIE, W. JOENJE & S.E. VAN WIENEN (red.). Wageningen, Pudoc, 1987. 228 blz., afbn., lit.opg. ISBN 90-220-0931-9. Prijs: f 45,—.

Begrazing is meer dan dieren die planten eten, het is een basisproces in haast iedere levensgemeenschap, een oecologisch verschijnsel waar de laatste jaren veel onderzoek aan is verricht. Met name de grote grazers structureren graslanden en natuurgebieden, onder meer door het tegengaan van bosopslag.

Dit boek is gebaseerd op een serie gemeenschappelijke colleges die in 1982 gegeven werden aan de Rijksuniversiteit Groningen en de landbouwuniversiteit Wageningen. Het is wat dat betreft verheugend dat toekomstige biologen een origineel Nederlands(talig) werk voorgeschoteld krijgen. Het boek verdient echter ruimere aandacht,

ook buiten de collegebanken. Iedereen die met het beheer van natuurgebieden te maken heeft, zou kennis van de inhoud van dit boek moeten nemen.

Na een inleidend hoofdstuk waarin de begrazing in een Nederlands perspectief wordt gezet, volgen enkele secties (elk bestaande uit enkele hoofdstukken) over de oecologische basis van begrazing, productie en begrazing en natuurbehoud en begrazing. Het is een duidelijk geschreven en veelomvattend werk geworden dat inzicht geeft in een groot aantal facetten van natuurbeheer waarbij begrazing in het geding is. Twee kanttekeningen wil ik maken. Allereerst de vaststelling dat de Zuidlimburgse kalkgraslanden, waar toch heel wat onderzoek is verricht aan de effecten van begrazing en maaien op de vegetatie, niet aan de orde komen. Slechts op blz. 152 wordt in een voorbeeld over de relatie tussen diversiteit en strooiselophoping gerefereerd aan het onderzoek in Zuid-Limburg. Veel ernstiger vind ik het feit dat aan de relaties tussen begrazing en de samenstelling

van de (evertebraten)fauna geen aandacht wordt geschonken. Talloze studenten zullen daardoor nog worden opgeleid in de veronderstelling dat wat goed is voor flora en vegetatie óók (automatisch) goed is voor de fauna. En dat is nog maar de vraag. Een apart hoofdstuk over deze relaties zou in een eventuele herdruk niet mogen ontbreken.

DOUWE TH. DE GRAAF

### THIEME'S BIJENBOEK

TED HOOPER, Vert. en bew. W. DU BOIS, ill. E. WINSON. Zutphen, Thieme & Cie., 1985. 263 blz., afbn., lit.opg., reg. Prijs: f 39,50.

Thieme's Bijenboek is de tweede druk van een uitgave uit 1982. Dat herdruk noodzakelijk bleek is niet verbazingwekkend: zowel voor bijenhouders als voor geïnteresseerde leken is dit boek een prettig leesbare bron van informatie. Deel 1 handelt over bijen en